

ఆంధ్ర దినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలవారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0
అర్రమానమునకు	12 0 0
మూడుమాసమునకు	6 4 0
మాసమునకు	2 2 0
ఆంధ్ర దినపత్రిక	కెన్నపట్నంవారికి
సంవత్సరమునకు	20 0 0
అర్రమానమునకు	10 0 0
మూడుమాసమునకు	5 4 0
మాసమునకు	1 12 0

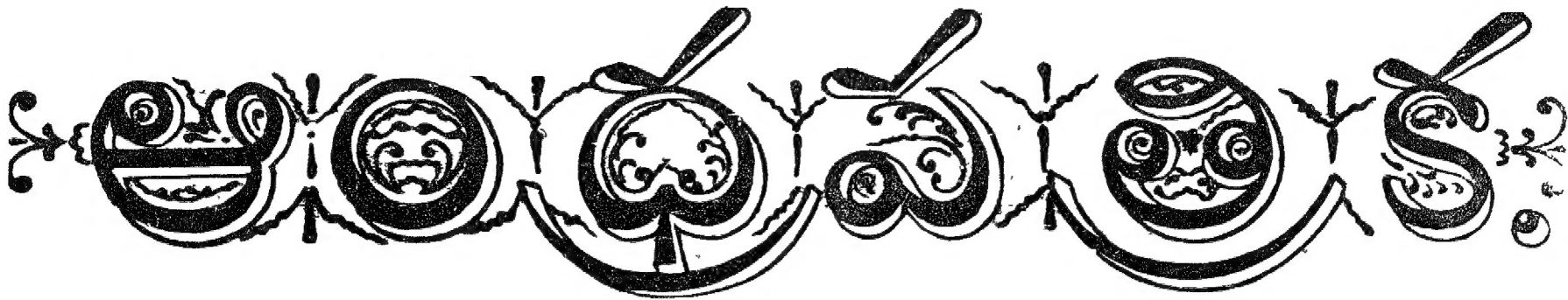
ఏ తెన్సివారికా తీసికొనువారికి
నెల 1-కి రు. 2 మాత్రమే.

మోహినీతైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము కేయ విద్యార్థులకు, స్త్రీలకు ఉద్యోగములు మొదలగువారికి శుభ నిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. కుండలములను లావణ్యములను ప్రాప్తమగుటకు మనోహరముగ చేసి కాపాడును. ఈ తైలమును రుచు జీయమగు శుభావస్థ చేర్చునదిగాను, తలకు రాచి దువ్వకొనిన, ఇరుగుపొరుగు వారలకు కూడ దువ్వకొనిన వ్యాపించును. తలలో యెరుగును శుభ్రమైయున్న దీనియందు మనోహరమగు శుభావస్థ ప్రవృత్తులు చేర్చి తయారు చేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి పెట్ట బడెన యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి విశ్రాంతిని నిజము తెలియజేయు.

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి - మదరాసు

32792

ANDHRA PATRIKA DAILY.

ప్రతి సోమము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౯
Vol. 19

చెన్నపట్టణము 1932-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 12-వ తేది బుధవారము!
(ఆంగీరసనామ సంవత్సరము ఆశ్వయుజమాన శుద్ధ త్రయోదశి)
MADRAS WEDNESDAY 12th OCTOBER 1932.

సంచిక ౧౬౧
No. 161

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్యును. వాయువుపోట్ల బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదొలయును. పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెయిల పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

వంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6-7, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.
109, శ్రీరంగేశ్వర, భట్ల - బొంబాయి.
మదరాసు రాజధానికి ఏ శెంట్లు:-
ప్యాం అండు కో, 6 బందరపేట, మద్రాసు.

వారపత్రిక

సంవత్సరచందా	4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు శతకము	
సంవత్సరాదిసంచికలు	
దినపత్రిక చందాదారులకు	1 0 0
వారపత్రిక	1 4 0
చందాదారులు కానివారికి	2 0 0
సంచికల సంపుటకు తపాలా	
ఖర్చులు ప్రతి 1-కి	0 6 0
భారతి	
సంచిక మాసపత్రిక	
సంవత్సర చందా	6 0 0
అర్ధసంవత్సర చందా	3 0 0
విడిపత్రిక	0 8 0

తేలు మందు

వెల సీసా 1 కి రు 0-8-0
వి. సి. నహా 0-18-0
తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటువలన విషము పెక్కువగా ప్రవేశించును. బాధ నరములను పెక్కువగా గురిచేయును. ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపాములు చేసి, బాధ తగ్గును. ఈ వ్యాధి మన శరీరము పరిశీలించి. ఇది ముగియ నున్నది నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకుగాను రక్తులను గల సీసాలో నుండు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంత నుండు పోయి, బాధ నాయును. మందును గలిగియున్న, తాము బాధపడక ఇతరులకు పుష్కలము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింటి నుండిగలది
అమృతాంజనము డిపో,
బొంబాయి మదరాసు

సురాజ్ మల్ వారి
సుందరమైన వెండిసామానులు
(2) 181 ఎన్ ట్ల శేతు, మద్రాసు.
ప్రాంచి-రాజ్ థోట్టాజీ, తిరుచనాపల్లి.

లక్ష్మీ ప్రశ్నలు
5 ప్రశ్నలు. వాని సీక్రెట్ చేసి కనక చింతకాయ పూజచేసి, ఫలితములు వాని మీ సీక్రెట్ కరకున కలిపి రు. 1-5-0 వి. సి. పంపుచును. ఫలక ఫలితము గలవారికి రు. 1-5-0.
శ్రీ పరస్వతి శ్రీధర్ పాఠశాల, రాజ్ నాథు.

"WANTED candidates desirous of post in different department as Clerks, General Clerks, Canvassing Inspectors, Branch Managers and General Managers Apply for selection form with 0-8-0 stamps to MANAGER, General Business Company, Delhi No consideration without selection form".

GRATIS and POST FREE
"HOW TO ENJOY LIFE"
Written in Plain English. It tells how to enjoy all the pleasures of our married life, how to increase Physical Power, Brain Power, Memory, etc., etc. Please apply at once. S PAUL & Co., (Dept. A.P.), 4, Hospital Street, Dharamtola, Calcutta

WANTED
A young and experienced Typist who can also translate English fluently into Telugu Preference will be given to local applicants.
O. D.
c/o ANDHRA PATRIKA,
P. B. No. 212,
Madras.

YOUR LARGEST
&
CHEAPEST PLACE
FOR
pure chemical, acids, patents, surgical and Hospital requirements etc., etc.
(సమస్తమైన డ్రాగ్ కమెంట్, కెమికల్స్, ఎక్సెరా దొరకును.)
THE ANDHRA SCIENTIFIC Co.,
Masulipatam.

రత్నమయ్య వస్త్రశాల

ఏకాదశమవల కచ్చిన కుక్కవస్త్రములు తగ్గించుటగాక 20 తులములు కాస్త వస్త్రము లాగుట శ్రీపురుషులను సంతోషించుచు వలసినది శిర్యమును గట్టివలసి అనందమును బలమును కలుగజేయును. ఏకాదశమవల నేనింక వస్త్రములు. 7-8-0 వలను ముందు ఖరీదు పోస్తే తపోగ 2-4-0.
శ్రీ వట్టాభిరామ వస్త్రశాల,
కాయవరం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ప్రార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్
అండ్ జెనరల్ అన్యారెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
(రాజధాని: మద్రాసు)
ఆక్షన్ చిట్ ఫండ్
మా ప్రతినిధులయొక్కయు, పథ్యులయొక్క కోరికలనుసరించి క్రింది ప్రాంది స్థలము లలో చిట్ ఫండులను ప్రారంభించి క్రింద తెలుపబడిన తేదీలందు మొదటి ఆక్షన్ జరుగును.
తెలవాడ 2 వ గ్రూప్ 31-10-1932
గుంటూరు 2 వ గ్రూప్ 31-10-1932
మచిలీపట్నం 2 వ గ్రూప్ 31-10-1932
బెంగళూరు 2 వ గ్రూప్ 31-10-1932
ఈ చిట్ ఫండులందు ఏ, డి, డి, డి, అండ్ ఈ, తరగతి చిట్ ఫండు రు 2000, 1000, 500, 250, 125 లు నెలసరి చందాలు రు 40, 20, 10, 5, 2.50 చొప్పున 50 మాసములలో చెల్లింపవలెను.
పూర్తి వివరములకు ఆయా ప్రాంది ఆఫీసులకు వ్రాయుడు.

భద్ర చిహ్నము
మాచే అమ్మబడు ప్రత్యేకముగా వెండిసామానులైనను యాదిగనవ అక్షరములు గల మోహ రుండును
T. 100 G.
మావస్తువులలోని వెండి స్వచ్ఛ మైనదని యాగులుతు పూచీగా తెలుపుచున్నది.
"టచ్ 100 గ్యారంటీడ్" అను మాట
ఉమ్మడివారి వస్తువుల
మీదనుండు ఇంద్ర జాలమువంటి చిహ్నము.
అది స్వచ్ఛతకేగాక, ఉమ్మడివారి వస్తువుల కెల్లవ్వడముందు గొప్పపనితనమునకుగూడ గుఱుతుగ నుండును.
ఇందుమాటను నిర్వచనముగా తెలుపడమేమనగా మద్రాసులో వే వాటాగు కోడు నెం. 24-25 కు భవములగుండు వెండి, బంగారు నగలను గుర్తించు ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి అండ్ కో వారు T. 100 G. ప్రేరుమా గుండు పాతకా దుడు, పోల్ ప్రాప్తిలగుండు అయియున్నాడు మరియు ఈ ప్రేడి మార్కును వారి వెండిప పువులపై నవయోగించుచున్నాడు, యీ సమాచారము యెట్టిమానపు పుష్కలముతో యావ గొంగువుగొనినను అట్టివారిపై చట్టప్రకారము చర్యజరుపబడునని తెలియజేయడమైనది.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి అండు కో.,
వెండి, బంగారు నగల వర్తకులు
నెం. 24-25, చైనాబజారు, మద్రాసు.

నవీన వేషధారులై
స్వదేశీని ప్రేమించు వారందరు
లాల్ మిల్సు దుస్తులనే స్వీకరింతురు.
ఎందుకనగా వీటిలో మిక్కిలి నాణ్యమైన నేత గలిగియుండుటయే--
మనోహర మగు రంగులు, లేతఛాయలు
శాంపిల్లుకు, ధరల జాబితాలకు,
అమ్మకపు శాఖకు వ్రాయుడు.

ది మద్రాసు వెస్టిల్ ఫ్యాక్టరీ
ఏ శెంట్లు
కె. కేశవరావు, ది న్యూ స్టార్ అండ్ కో, రాజమండ్రి. (తూర్పుతీరము అండు ఆంధ్రజిల్లా) విశ్వనాథ్ విష్ణు అండు నగ్, 8/48 బందరపేట, మద్రాసు
వారాకాకేసి, 59 విల్లవానో, మధుర.
(మధుర, రామనాథ్, తిరుచినాపల్లి అండు తిన్నా వెల్లి) యస్. ముత్తస్వామి అండు నగ్, 18, నగ్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ కోట్టా, త్యాగరాజునగర్, మద్రాసు.
(తంబూళిజిల్లా)
ది భారత్ జనరల్ స్టోర్సు. ది జనరల్ నష్టయర్సు సిండికేటు, మంగళూరు. (వర్మమతీరము) పొల్లూరి, (కోయంబూర్, నేలం.)

ఆత్మద్యుత కుష్మరోగనివారిణి
--సమూహ కంపెనీలను, ఇమిలేషను మందులనుచూచి మోసపోకుడు--
డాక్టరు యం. సుబ్బారెడ్డివారి
గ్యారంటీ మందులనే వాడండి. మీరు చిరకాలమునుండి కని వినుచున్నదియు జగత్ప్రఖ్యాతి గాంచినదియు
మా రెడ్డి అండ్ కంపెనీయే.
ఈ రిజిస్టర్డ్ ప్రేరుమాగలను గుర్తించుటయే ఎన్నటికిని మోస పోకు! ఈమార్కులేని క్యాట్టానులు, బంగిల ముకంపెనీని కావని హెచ్చరించుచున్నాము.
అన్ని భావల క్యాట్టానులు ఉచితము.
డాక్టరు యం. సుబ్బారెడ్డి, యం. డి. అండ్ ఎన్. ఎన్.
వారి రెడ్డి అండ్ కో,
గోపాలపురి, కొత్తపేటపొట్టు, తూ. గోదావరిజిల్లా.

సుందరమగు వెండి సామానులకు
శ్రీలక్ష్మీజ్యోతిలలి కంపెనీ,
ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి
ప్రాప్తిలగు, తెలవాడ. 3
మహాసూర్యావర్తి 3
ప్రతివారికిని ఆపరమైనది, తలతిరుగుట, నోచు నీరుతులు, కాళ్లచేతుల మంటలు, నోటిపూక, గుండెలలో మంట, మొదలగుపెట్టెవికాకములకు కల్రాయును. ఈ 1 కి రు 5/-
ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు (పుష్ప)
ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు
మిక్కిలి ఫాటును పరిమళము గలది. అక్షరము, వాయువు, జలము, దగ్గు, జ్వరము మొదలగువాటికి మంచిది. 800 మా సీసా 1 కి రు. 0-4-0.
దజ్జా సీసాలు రు. 2-8-0. వాస్తవే శేణు. పి.సి.వి. అండు కో., ఆయుర్ వైద్యసామ్రాజ్యం, వెరి నే పిల్లలారాజిల్లా. 6

వోటుహక్కు
ఎన్ని కలవిధానము
ఇందు వోటుహక్కును గూర్చియు, వందా యికి తాలూకా జిల్లాలోయలకు, పట్టణ ఎన్నికలు వారివారి హక్కులు మొదలగు ముఖ్యవిషయము లన్నియు వివరములకు ప్రభుత్వమునకు వారి చేసిన జి. డి. లను యిందు పొందుపరచబడినది.
నెల 6 అలాం మాత్రమే. ప్రతి 1 కి 8 అలాం రికార్డులెల్ల ముందుగా పంపినచో పోస్టుఖర్చులు మేమేధరించి పంపుచును. వి. సి. గా పంపిన 12 అలాం అగును.
మేనేజరు, జాతీయగ్రంథాలయ, పిర్రాపురము.

గాంధీ మహాత్ముని ప్రాయోపవేశము

లే. మాతకును వేదమునకు ధర్మములకును
జరము లగు గురు శాస్త్రు లాభములు లేవు
తపము లే దుపవాసవ్రతంబుకంటె
సభిక్త మైనది యంద్రు మహాత్ము లనఁను.

—భార. ఆను. చతు.

గాంధీమహాత్ముని ప్రాయోపవేశ సంగతులము ప్రపంచమునందంతటను ధర్మమహా సంచలనమును గలుగజేసినది. ప్రపంచేతి హాసములందు ధర్మపరివర్తనపుట్టము లపూర్వములు. దిగంతవ్యాప్తములైన బాహుబల విజయము లనంతములుగ గనుపడుచున్నను ధర్మవిజయపుట్టము లతిస్వల్పములుగ నున్నవి. సత్యవ్రతపాలనమునకై హరిశ్చంద్రుడు సర్వస్వమును ధారవోసిన యితిహాస మాశ్చర్యజనకముగ నుండును. సత్యసంగతీకార్యము విషపాన మానందముతో జేసిన సోక్రటీసుకథ విస్మయమును గలుగజేయును. ఆత్మోపలబ్ధికై రాజ్యసంసారపరిత్యాగము చేసిన గౌతమ బుద్ధుని యుదంతము సంభ్రమమును గలుగజేయును. ఆత్మప్రతిష్ఠాపనమునకు సిలువ నాలింగము చేసిన ఏసుని గాథ యద్భుత కార్యముగ నుండును. ప్రపంచమునందు సత్య పరిపాలనార్థము పరమప్రియమైన ప్రాణము నర్పించిన యుదంతము లపూర్వములు. ప్రాణ త్యాగమునందును నితరప్రమేయము లేక కేవలము లోకసంగ్రహణార్థము ప్రాయోపవేశ గీతును బూనుట పరమాశ్చర్యవిషయము. పరప్రీడనపరాయణులైన ప్రపంచమునందాత్మత్యాగప్రభావము దుర్గాహ్యముగ నుండును. విషయాన క్తమైన వర్తమానసమయమునందు ప్రాయోపవేశసంగతులము హిహాసప్రతముగ నున్నది. గాంధీమహాత్మునిసంగతులమును కొనియాడెడివారివలెనే నిందించెడి వారును గలరు. నిందాస్తోత్రములసంగతి యెటు లున్నను ప్రాయోపవేశము పండితపామరులకు జ్ఞానకు గారణం బైనది. మానవదృష్టియందు జీవితమునకును ధర్మమునకును గల పరస్పరసంబంధమును విమర్శించుట కవకాశములు కలిగినవి.

* * *

జీవితము - ధర్మము

జీవయాత్రయందు జీవితమునకును ధర్మమునకును గల పరస్పర సంబంధము పండితులకును దురవగాహముగ నున్నది. ప్రపంచమునందు “బ్రతికియుండిన శుభములబడయవచ్చు” అనెడి ఆర్యోక్తి పరిపాటి మైనది. ప్రపంచమునందు ధర్మము జీవమున కేర్పడినటులు నమ్మకము గలదు గాని జీవము ధర్మమున కేర్పడినటులు నమ్మకములేదు. సత్యసంఘము మాత్రము జీవము ధర్మమున కేర్పడిన విధమును గ్రహింపగలరు. చరాచరప్రపంచ మంతయును ధర్మధారమున నడుచుచున్నది. ధర్మాత్ముల సంగతులము చరాచరప్రపంచమున సంచలనమును గలుగజేయుచున్నది. ప్రాయోపవేశ

సంగతులము కేవలము ధర్మసంగతులము. రాగద్వేషములను విడిచి ఆత్మవశీకరణము గల మహాత్ములు ప్రాయోపవేశమున కధికారులు. కర్మేంద్రియములను జ్ఞానేంద్రియములందును, జ్ఞానేంద్రియములను మనస్సునందును, మనస్సును బుద్ధియందును, బుద్ధిని చిత్తమునందును, చిత్తమును అహంకారమునందును, అహంకారమును ఆత్మయందును ప్రాయోపవేశము లీనముచేయుచు పూర్ణయోగసంసిద్ధిగలుగజేయుచున్నది. ప్రాయోపవేశమునకు నిరశనవ్రతము సాధనముగ నున్నది. నిరశనదీయోపూర్వకమైన మహాత్ముని ప్రాయోపవేశసంగతులము ప్రపంచమునందంతటను గలుగజేసిన ధర్మసంచలనము గాంధీమహాత్ముని ప్రభావమును, హిందూసంస్కారమాహాత్మ్యమును లోకమునకు సువ్యక్తము చేసినది.

* * *

నిరశనవ్రతము

ప్రవృత్తియందనవరతము ధర్మాధర్మములకు, దైవానురంజనలకు, ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికప్రవృత్తులకును సంరంభము వ్యాప్తమగుచున్నది. జీవము యధార్థముగ నిత్యమైన ఆత్మశక్తిమీద నాధారపడియున్నను అనిత్యములైన బాహ్యసాధనము లాధారభూతములుగ గనుపడును. విరాహారము దేహిని సహజముగ దుర్బలము లైన ఇంద్రియములనుండి మరల్చుచున్నది. నిరశనవ్రతము దేహికి విషయప్రపంచపరమైన అధోవాసమునుండి విషయాతీతమైన ఉపవాసమున కవకాశములను సమకూర్చుచున్నది. ఇట్టి యుపహాసావకాశములు దేహాధారులైనవారందరకును గలవు. ఉపవాస సాధన మభ్యసించి సామాన్యమానవులకు నిరశనము విషయవినివర్తమునకు సాధనమైనను పరదృష్టికి సాధనము గదు. గాంధీమహాత్ముడివిషయమునె యుపవాసారంభమునందు తానుపవాసము నొకశాస్త్రముగ నభ్యసించినటులు ప్రకటించెను. ఉపవాసాధికారియైన గాంధీమహాత్ముడు స్థితప్రజ్ఞుడై ధర్మాధికారియగుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు సృష్టించిన ఉపవాసదీక్ష సంగుచితమైన సాంఘికధర్మమును వలె విశాలమైన మానవధర్మమును సయితము సంచలించజేసినది. గాంధీమహాత్ముని ప్రాయోపవేశపరమైన ఉపవాసప్రభావము విశ్వావృత్తమై నిత్యమైన ధర్మసంచలనమును గలుగజేసినది. ధర్మసంచలననాదములు దిగంతములనుండి ప్రతిధ్వనించుచున్నవి. ఈ విశ్వధర్మనాదమును వివిధధర్మోపనాదములును శ్రుతినమ్మేళనము గలిగి బ్రహ్మానందమును గలుగజేయుచున్నను అనధికారమయ మైన విషయప్రపంచమునందప్రశ్రుతిమూలమైన యధర్మనాదము విసబడుచున్నది. సత్యశ్రుతి విశ్వమునంతయును సంచలించజేయగల విధమును దివ్యమైన యరవడాక్షేత్రోదంతము లోకమునకు ప్రత్యక్షము చేసినది. శ్రీ కృష్ణ పరమాత్ము డర్జునునకు విషాదావస్థయందుపదేశించిన యాత్మధర్మావతరణమును గాంధీ

మహాత్ముని ప్రాయోపవేశ సంగతులము ప్రత్యక్షము చేసినది.

శ్లో. యదా యదా హి ధర్మస్య
గ్లాని ర్భవతి భారత,
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య
తదాఽఽత్మానం సృజా మ్యహమ్.

—భ. గీ. ఆ. ౪-౩.

గాంధీమహాత్ముని ధర్మసంగతులము అస్పృశ్యులను స్పృశ్యులను జేసినది; అపవిత్రులను పవిత్రులను జేసినది; ఛెరసాలను పుణ్యక్షేత్రము చేసినది; నిస్తేజమును తేజోవంతము చేసినది; జడహృదయమునకు స్పందనమును గలుగజేసినది; నిద్రావస్థకు ప్రబోధావస్థను గల్పించినది. ఒక శ్రేష్ఠపురుషుని ధర్మసంగతులము విశ్వధర్మద్వారమును మానవకోటికి తెరిచినది. నిత్యమైనను అంతర్ధానమైన ధర్మద్వారము తెరువబడిన పర్యవశ్యమునందు ధర్మక్షేత్రప్రవేశము సామాన్యులకును సులభముగ నున్నది. ఈ పర్యవశ్యమునందు హిందువులును, మహమ్మదీయులును, క్రైస్తవులును, ప్రాచ్యులును, పాశ్చాత్యులును, ఉన్నతజాతులును, నిమ్నజాతులును, స్త్రీలును, పురుషులును, అధికారులును, అసాధికారులును, ప్రభుత్వమును, ప్రజలును మమకారాహంకారసంజాతములైన, స్వార్థరములైన భేదావరణములను పరిత్యజించి, పరార్థపరమైన ధర్మావరణమునందు ప్రవేశించుటకు యత్నించి విశ్వమానవధర్మావరణమును సార్థకము చేయుట ధర్మము, వివేకము, సంగతులము కార్యరూపమును బడయుటయే ధర్మారాధనము.

శ్లో. యే యథా మాం ప్రపద్యంతే
తాం స్తతైవ భజామ్యహమ్,
మమ వత్తామ వత్తంతే
మమహ్యః పార్థసర్వశః.

—గీతా. ౪-౧౧.

గాంధీమహాత్ముడు లోకోద్ధారార్థము పూనిన నిరశనసాధ్యమైన ప్రాయోపవేశ సంగతులము, శ్రీ గాంధీజయంతి కపూర్వమైన ప్రతిష్ఠను గల్పించినది. గాంధీమహాత్ముని ఆత్మకథ యంతయును కన్నుల కగపడినది; చెవులకు వినబడినది; ముక్కునకు ఘుమూలించినది; త్వక్కునకు సోకినది; జిహ్వకు రుచించినది; చిత్తమున కానందమును గలుగజేసినది. మానవులకు, వారి సంగతులమున కనురూపముగ గోచరంబగుచు వ్యక్తులకును, జాతులకును సంగతులప్రభవమైన కామరూపములను విశ్వము సాక్షాత్కరించుచున్నది. విశ్వమాత ధనారాధకులకు ధనమును, కామారాధకులకు కామమును, క్రోధారాధకులకు క్రోధమును, ద్వేషారాధకులకు ద్వేషమును, ప్రేమారాధకులకు ప్రేమను, ధర్మారాధకులకు ధర్మమును ప్రసాదించుచున్నది. ధర్మశ్రుతిస్వరూపిణియైన విశ్వమాత ధర్మనాదానురూపముగ నానందతాండవమును జేయుచు విశ్వకల్యాణమహాత్మనమును సర్వత్ర ప్రత్యక్షము చేయుచున్నది. ధర్మశ్రుతికి రాగద్వేషారాధకులు గల్పించెడి

అపధర్మశుతులు ఆనందతాండవమున కాటంకములను గలుగజేయుచు విశ్వకల్యాణమహోత్సవము సంతర్ధానము చేయుచున్నవి. విశ్వరంగమునందు సాత్త్వికధర్మప్రవృత్తికిని, రాజస తామస ధర్మప్రవృత్తులకును నిరంతరము సంప్రాప్త మగుచున్న మహాసంరంభమున కపధర్మశుతులు మూలములు. గాంధీ మహాత్ముడు పదేపదే సాత్త్వికనిరోధ మార్గము రాజస తామస గుణావృత్త మైన వర్తమానయుగమునందు పరిహాసనిరసనములకు, రాగ ద్వేషములకు, దురభిమాన దురహంకారములకు పాత్రమగుట సహజము. ప్రభుత్వము నిరంకుశాధికారాత్మకములను సృష్టించి సాత్త్వికనిరోధోద్యమమును నిర్మూలము చేయుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు నిరర్థకములు. అమృతప్రాయమైన సాత్త్వికనిరోధాత్మకమును మృతప్రాయములైన రాజసాత్మకములు నిర్జీవజాలవు. ధర్మము సధర్మమును, సత్యము ససత్యమును, శాంతిని సంరంభమును, సుఖమును దుఃఖమును సీద్ధించుట ప్రకృతిధర్మమునకు ప్రతికూలము. కాలాంతరమునందైనను గాంధీమహాత్ముని శాంతిధర్మ సందేశము విజయమును బడయుట తథ్యము. ప్రపంచమునకు స్వయంకృతాపరాధఫల మవశ్య మనుభవ నీయము. సంగ్రామ వివలీజములను, రాగ ద్వేషబీజములను నాటిన ప్రపంచము సంగ్రామవివలీజము. రాగ ద్వేషసన్యసనము సనుభవించుచున్నది. గొప్పతనస్సును, మహాప్రాయశ్చిత్తమును లేమి హిందూస్థానమునకును, ప్రపంచమునకును ఆసన్నమైయున్న దుఃఖానుభవ మావశ్యకముగ నున్నది. గాంధీమహాత్ముడు పవానరూపమైన తపస్సును, ప్రాయోపవేశ నంకల్పపూర్వకమైన ప్రాయశ్చిత్తమును చేసి దేశకల్యాణమునకును లోకకల్యాణమునకును, ప్రజలకును ప్రభుత్వములకును, జాతులకును మతములకును, శాస్త్రములకును సాహిత్యములకును, నిత్యమైన ధర్మనిర్వహణోపాయమును బోధించుచున్నాడు. ఆ బోధ తమసామ్యతమైన ప్రపంచమునకు బధిర శంఖారావముగ నున్నది. గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసము, ప్రాయోపవేశనంకల్పము, జయంతి ప్రపంచదృష్టిని - ముఖ్యముగ హిందూస్థాన ప్రజాతత్వమును - సత్యాగ్రహధర్మ సందేశమునందు లగ్నము చేసినవి.

క. కావున నుపవాసశ్రుత నేవనము శరీరమునకుఁ జిత్తంబునకుం బావన మై రామయ దేవనిలయ సుఖము నిర్విధిక్ సమహారుక్.

—భార. ఆష. చతు.

* * * *

ప్రజల కర్తవ్యము

మహాత్ముని ప్రాయోపవేశనంకల్పమువలన హిందూసంఘమునందలి నిష్కాన్నతజాతుల నాయకులమధ్య సాంఘికనిర్ణయము కుదిరినది. అంబేద్కరు, గాంధీగారల సాంఘికనిర్ణయము హిందూస్థానచరిత్రమునందు ఘోరతన శకారంభమును జేయుచున్నది. ఈ యొడంబడిక

నిమ్మజాతుల హక్కులను అంగీకరించుచున్నది. ఈక్రింది యొడంబడికలోని విషయముల విమర్శన ముఖ్యపక్షములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో జేసిన న్యాయనిర్ణయమును విశదము చేయుచు హరిజనులు మహాజనులును పశుధర్మారాధకులు మానవధర్మారాధకులును గావలసిన యవసరమును పరిస్ఫుటము చేయుచున్నది.

ఒడంబడిక

“1. సమష్టి నియోజకవర్గములవలన ఎన్నుకోబడవలసిన స్థానములలో యాదిగతు వివరింపబడిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో ‘అస్పృశ్యుల’ కిటుల స్థానములు ప్రత్యేకింపబడవలెను.	
మదరాసు	80
బొంబాయి-సింధు	15
పంజాబు	8
బీహారు-ఒరిస్సా	18
మధ్యరాష్ట్రములు	20
ఆసాము	7
బెంగాలు	30
సంయుక్తరాష్ట్రములు	20
	మొత్తము 148

ప్రధానమంత్రి ప్రకటనలో వివరింపబడిన శాసన సంఘసభ్యుల మొత్తమునంఖ్యనుబట్టి యీ అంకెలు స్థిరపరచబడెను.

2. సమష్టి నియోజక వర్గమునకు సంబంధించిన వోటరుల పట్టికలో వోటరులుగా సంగీకరింపబడిన ‘అస్పృశ్యుల’ందరును ప్రభునియోజకవర్గముగా నేర్పడి అస్పృశ్యుల కేర్పరుపబడిన ప్రత్యేకస్థానములలో స్థానమునకు నలుగురు అస్పృశ్యులను ఎన్నుకొనవలెను. వీరు సింగిలువోటు పద్ధతిని యెన్నుకొనవలెను. ఈ రీతిగా జరిగిన యెన్నికలలో మిక్కిలి హెచ్చువోట్లు వచ్చినవారు స్థానమునకు నలుగురివంతున సమష్టి నియోజకవర్గములలో ఎన్నుకొనబడుటకు నిలువలెను. రెండవ యెన్నిక సమష్టి నియోజకవర్గముల వలననే జరుగును.

3. భారత శాసనసభలందు గూడ అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకస్థానము లుండును. ఆ స్థానములకుగూడ పైని తెలుపబడిన రీతిని మొదట అస్పృశ్యులును, పిమ్మట సమష్టి నియోజకవర్గమువారును ఎన్నుకొనవలెను.

4. బ్రిటిషు ఇండియాలోని సమష్టి నియోజక వర్గమువారిచే భారత శాసనసభలకు ఎన్నుకొనబడుటకు నిర్ణయింపబడిన స్థానములలో 100 కి 18 వంతున అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకింపవలెను.

5. మొదటి పదియేండ్లవరకు మాత్రమే యీ రీతిగా ప్రతిస్థానమునకును రెండుసార్లును ఎన్నికలు జరుగవలెను. అటుపిమ్మట సమష్టి నియోజకవర్గమువలన మాత్రమే యెన్నికలు జరుగవలెను. రెండు పార్టీలవారును భిత్తపడినచో ఈలోగానే దీనిని రద్దుపరచవచ్చును.

6. అన్ని శాసనసభలలోను అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకస్థానముల నేర్పరుచుట అవసరమని రెండు పార్టీల వారును కలిసి నిశ్చయించువరకును ఈపద్ధతియే అమలులో నుండును.

7. భారతశాసనసభలకును రాష్ట్రీయశాసనసభలకును అస్పృశ్యులలో వోటరుల అర్హతలు లోభియను కమిటీవారి నివేదికలో నూచింపబడినటు లుండవలెను.

8. స్థానికసంఘముల సభ్యులను ప్రభుత్వోద్యోగములను బడయుటకు ఒక వ్యక్తి అస్పృశ్యుడను కారణమున నెట్టి అనర్హతయును కలుగగూడదు. ఉద్యోగముల కొనసాగుటకు నిర్ణయింపబడిన విద్యావిషయకములగు నర్హతలను కలిగియున్నయెడల అట్టి విద్యార్థులకు అస్పృశ్యులకు న్యాయముగా రావలసినన్ని పదవులు వారు పడయగలుగుటకు సకల ప్రయత్నములును చేయబడును.

9. ప్రతి రాష్ట్రములోను విద్యాశాఖావ్యయములకు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తములో అస్పృశ్యుల విద్యాభివృద్ధికి చాలినంతధనము ప్రత్యేకింపబడవలెను.”

అను షరతులు ఒడంబడికలో గలవు.

పూనాలోనున్న పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, సర్ తేజబహదరుప్రసాద్, ఎం.ఆర్. జయకరు, జి.డి.బి.రా-

రావు బహదరు ఎం. సి. రాజా, డాక్టరు అంబేద్కరు, డా॥ సాలాంకా, రా॥బి॥ శ్రీనివాసను, పి. బాలా, కాజి ఫాజ్, శివరాజా, సి. రాజగోపాలాచారి, ఎం. పిళ్ల, సర్ సి. బి. మెహతా, గవాయి, దేవధరు, కప్రొల్కరు ఎ. వి. రక్కరు, బఖారే, రాజేంద్రప్రసాదు గార్లు మున్నగు నాయకు లందరును ఒడంబడికపైన సంతకము లను చేసిరి.

ఈ యొడంబడిక హిందూసంఘమున కమూల్యమైన ప్రయోజనమును సమకూర్చుటకు ప్రజానాయకుల భారమును దుర్భరము చేయుచున్నది. చిరకాలానుగతమైన అస్పృశ్యతను నిర్మూలించుట, అస్పృశ్యులకు దేవాలయప్రవేశము, వాపీకూపతటాకాద్యప్రయోగములు కర్మయోగాభ్యాసములేని హిందువులకు సులభసాధ్యములు గావు. గాంధీవిజయ ఘోషలు, గాంధీసంకీర్తనములు, గాంధీసంభాషణములు, దానాదులువలె కార్యాచరణము సుకరముగాదు. హిందువులు చిరకాలానుగతంబైన యాచారపాశబంధములను తేగగొట్టవలసిన శుభసమయము తటస్థించినది. ఈ సుముహూర్త మిప్పుడు పోయిన తిరిగి సంప్రాప్త మగుటకు చిరకాలము పట్టుట సహజము. హిందూసంఘ సంయోగమును, మహాత్ముని తపఃప్రభావమును మహమ్మదీయ క్రైస్తవ సంఘములందును సంచలనమును గలుగజేసినవి. ప్రచండ సాంఘికవాదియైన మాలానా షేకతాలిగారికిని చిత్తవృత్తి మారినది. అన్నారి షేకతాలిపక్షములకును, హిందూ మహమ్మదీయ పక్షములకును సంప్రతింపులు జరుగుచున్నవి. హిందూసంఘ నాయకులు, మదనమోహన మాలవ్య, ముంజి, నర్రు, జయకరుగారులు షేకతాలి, కాశీం మీత, అబ్దులుమజీదు, అబ్దులుకలము ఆజాదుగారు మొదలగువారల యభీప్సములను పూర్తిగను సఫలముచేసి హిందూస్థానసంయోగబలమును నిరంకుశాధికారప్రభుత్వమునకు ప్రత్యక్షము చేయుదురుగాత! నవంబరుమాసాంతమునందు లండనునగరమునందు మూడవ రౌండుటేబిలు సమావేశము గూడనున్నది. అక్టోబరు మాసాంతములోపల నన్ని పక్షములవారును బాంబయియందు గూడి సాంఘికసమన్వయ హిందూసమన్వయాలె నిష్పాక్షికముగ నిర్ణయించి స్వరాజ్యసాధనిర్యాణమునకు ధర్మప్రతిష్ఠాపనమును జేసి హిందూస్థానసంయోగమును సుస్థిరముచేయుట యవసరము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు శాంతిదూతయైన గాంధీ మహాత్ముని ఈసంవత్సరారంభమునందు నిర్బంధించి హిందూస్థానక్షేమమునకును, ప్రపంచ శాంతికిని చేసిన మహాపరాధము నిపుడైనను సవరించుకొనుట ధర్మము. హిందూస్థానమునందు గాంధీమహాత్మునకు గల నిరుపమానమైన గౌరవప్రతిష్ఠలను హిందూసాంఘిక సమస్యానిర్ణయము విశదముచేసినది. నిష్కామయోగియును, సిద్ధసంకల్పుడును, శాంతిప్రియుడును నైన గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమును తొలగించి మహాత్ముని మహిమను సాంఘికనిర్ణయమునకును, రాజ్యాంగనిర్ణయమునకును, ప్రపంచ శాంతికిని వినియోగించుటకు పరమేశ్వరుడు ప్రభుత్వమునకు జ్ఞానోదయము ననుగ్రహించుగాత! షేకతాలిగారి ప్రార్థననైనను చెవిని బెట్టి గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేయుట ప్రభుత్వమున కలంఘనీయమైన ధర్మము. (భారతి)

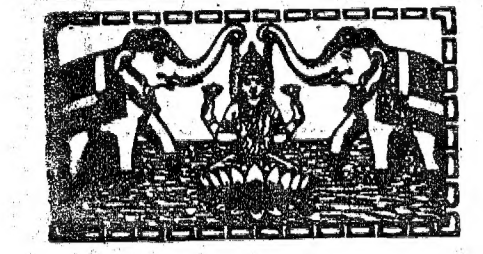
రాజ్యోపనిషత్తు తెలిపిన విషయములు

కాం. గెనువా రెవ్వరును సభకు రాలేదు

గవర్నరుగారు ముఖ్యమంత్రిని

వార్తాపత్రి

- దేశీయవార్తలు
- గోవింద హరిబాబుగారి బొంబాయి నుండి
- బెంగళూరులో శ్రీకృష్ణ
- జమ్మనాడు ద్వారా గానన గానన శ్రీకృష్ణ
- కృష్ణ నెలగోబాబు విడుదలచేసిరి
- దుర్గామల మాయలు శ్రీరమకాదని బొం
- బాయి మోక్షాత్మ శ్రీకృష్ణ
- తంజావూరు పరిషత్తులో అసత్యములకు గా
- మునుపటివారము గారు ఖండించుట
- విదేశీ వార్తలు
- అమెరికాలో ఇండియన్ ప్రభుత్వము తరపున
- రీడింగ్ ప్రభుత్వము ప్రచారము
- తెలంగాణలో నిరంకుశము పోలీసు నెడు
- కృష్ణ నెలగోబాబు
- జాతీయములలో కృష్ణానదిపై భూమి గూర్చి
- చర్చ
- స్థానిక వార్తలు
- కడపటి వార్తలు
- మధురై నుండి గతవార్తల సమాశ్రయము

ఆంధ్రపత్రిక

1932 నెల ఆక్టోబరు నెల 12-వ తేది బుధవారము

మైసూరు శాసనసభ: దివానుగారి ప్రసంగము

మొన్నటిదినము ప్రారంభమయిన మైసూరు శాసనసభయొక్క దసరాసమావేశములో దివానుగారి ప్రసంగము యేలుగారు భావగర్భితముగా ప్రసంగము గావించిరి. షాదరేషనుపట్ల వీరివిశ్వాసము తగ్గలేదు. పాటియాలా మున్నగు సంస్థానములు కొన్ని, షాదరేషనుపట్ల ప్రజల ప్రాతికూల్యము జూపిన దినములలో గూడ మైసూరుసంస్థానము నుముఖత జూపియుండెను. ఇప్పటికిని వీరికి షాదరేషనుపట్ల సత్సహాయము గలదు. కాని, షాదరేషనుపట్లను, పర్షి, డేవిడ్ ననుకమిటీలువీరిఅసమృత్తిగిరియున్నవి. షాదరేషనుపట్ల రాబడిగిగాను, సంస్థానములు కష్టముల నీయవలయు ననువిషయము వీరి కేమూత్రము సచ్చలేదు. మైసూరు చెల్లించిడి కష్టము లికమిడ తొలగునని, దివానుగారు గంపెజ్జతో నుండిరి. కాని, డేవిడును కమిటీవారి రిపోర్టు వలన, మైసూరుకష్టములు త్వరలో తొలగుననునమ్మకము భగ్నమయినది. పూర్వపు కష్టములు, సంస్థానములకు అవమానకరమనియు, ఇవి జయపబడినందుకు ఏర్పడిన చిహ్నములనియు, దివానుగారు భావించుచు, వానిని తొలగింపవలయునని, కోరిరి. మైసూరురాబడి, మంచిగంధపు నూనెవిషయములో బడ్జెటు అంచనా కన్నను అభివృద్ధి గాంచినది. భూముల పన్ను, ట్రైన్స్, ఎక్సైజు, స్టాంపులు, ఇకంటాకు మున్నగు రాబడులు విశేషముగ పెరిగెను. ఖర్చు అంచనాకన్న కొంత తగ్గెను. ప్రభుత్వభవనముల ఖర్చు ముఖ్యముగ తగ్గెను. ఈసందర్భమున ముఖ్యపదార్థముల రాబడి అంచనాకన్న డే శీయ సంస్థానములలో గూడ పెరుగుట చిహ్న పాత్ర వహించుచున్నది. మధ్యపానమును నిర్మూలించుటకు తగిన అవకాశము లుండియు, మైసూరు సంస్థానమువారు వీనిని వినియోగించుటకు కోచనీయము.

ఎక్సైజురాబడి నూతన సంవత్సరమున నింకను పెరుగునని అంచనావేయబడినది. మధ్యపాననిషేధముల కిది నిర్మాణమును కలిగించకమానదు. లాండురివిన్యాస 116 లక్షలనుండి 134 లక్షలకు పెరిగెను. ఇట్టిగేషనుప్రాజెక్టులలో కృష్ణరాజసాగరపు అనకట్ల పూర్తియయ్యెను. విద్యుచ్ఛక్తిశాఖకు 38 లక్షల 95 వేల రాబడి చేకూరెను. ప్రస్తుతము పట్టుబడికి తగినలాభము చేకూరకున్నను, త్వరలో నిది సమకూడునని, మైసూరు ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ఐరను వర్షునలన లక్ష 80 వేల నష్టము గలిగెను. మంచిగంధపునూనె ప్రతిష్ఠాపన మూలమున, ఆరులక్షలనష్టము చేకూరియుండుట కోచనీయము. మైసూరు రాష్ట్రము పెక్కువిధముల ముందంజ వైచుచున్నది. ప్రజలకు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనము నిర్వహింపవలయునని, ముందడుగువైచుచో, ఈసంస్థానము ఇతరసంస్థానములకు మార్గదర్శకమై షాదరేషనుకు ముఖ్యమైన ప్రకాశింపగలదు. ఆవిషయమై దివానుగారి ప్రసంగమునం చెట్టి సూచనయు గనిపించెను. మైసూరుప్రజ లివిషయమై పట్టుదల గలిగియున్నారని తెలిపినవిషయమే. రాండు టేబిలు సమావేశమునందు సంస్థానములకు దప్ప, ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము లేక పోవుటచే, వారికి బాధ్యత నొనగటకు సంస్థానములు ఎక్కువ ఆతురము జూపవలసిన యవసరము గలదు. లేనిచో, నూతనరాజ్యాంగవిధానము సంస్థానప్రజలకు సంతోషము నొనగజాలదు. సంస్థాన ప్రజలకు బాధ్యత చేకూరుచో, మైసూరు సంస్థాన మంతకన్న త్వరితగతి నభివృద్ధిగాంచునట్లు తత్వము. మైసూరుప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిన, నబ్బుస్టాంట్ లిభిమువారు నెలకొల్పిన, సబ్బుస్టాంట్ లిభిమువారు నెలకొల్పిన, ఇందలివిబ్బులను భారతీయ లభికముగ వాడుచున్నారు. ఈ సంస్థకు 1,47,000 రూపాయల నికర లాభము చేకూరియుండెను. నబ్బులభిక యమునలన, 4,94,539 రూపాయల రాబడి వచ్చియుండెను. వానననబ్బుల సేకరములు తయారుచేయబడి, ప్రజల యభిమానమునుచూరగొనెను. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు రవలించిన కార్యములలో కెల్ల చేతిపరిశ్రమలను ప్రోత్సహపరచుట చాల ముఖ్యమయినది. ఇందుకు గాను, వీరు బడ్జెట్ వేలలో 1927 సంవత్సరమున నూలుపడుకు కేంద్రము సేర్వరచిరి. ఇయ్యది తయారుచేయుచున్న నూలును, కద్దరునుగూడ అభివృద్ధిగాంచుట సంతోషపాత్రు వగుచున్నది. 1931-32 సంవత్సరమున 97,727 గజముల కద్దరు తయారయ్యెను. మొత్తపు కద్దరు విక్రయము వలన, 4,06,689 రూపాయలు చేకూరెను. ఈ సంస్థకు 2849 రూపాయల లాభము చేకూరెను. నూలు వడికించి, కద్దరును తయారుచేయుచుట వలన, మైసూరు ప్రభుత్వమునకు నష్టము రాకుండుట, గమనింపదగిన విషయము. ఇట్టి ప్రయత్నమును మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు గూడ అనుసరించుట శ్రేయస్కరమగును. పరిశ్రమలమృత్తిగిరి విషయమై శ్రద్ధ వహించుచో, జనసామాన్యమునకు విశేషము మేలు నలుపగలుగుదురు. సంజన గుడులో అడ్డకపుననులు ప్రారంభించబడినవి. తేరకనంబిలో ప్రారంభమయిన వడుకు నూలు కేంద్ర మభివృద్ధిగాంచెను. 11,911 గజముల కద్దరు కేంద్రమునందు తయారయ్యెను. దీని యందలి కద్దరు విక్రయమువలన 5635 రూపాయలు చేకూరెను. ఈ కేంద్రము త్వరితముగ ప్రాముఖ్యము గాంచుచున్నదియు, చేరువ నున్న మూడువందల ఏబదివందల నూలుపడుకుబీటలకు తోడ్పడుచున్నదనియు, మైసూరు ప్రభుత్వము

డుచున్నదనియు, మైసూరు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. తొలికేరి, ఆలంకారములలో ఆయాజిల్లాబోర్డులవారు వడుకు నూలు కేంద్రములను స్థాపించిరి. వీరికి ప్రభుత్వపారిశ్రామికశాఖవారు తోడ్పడుచున్నారు. కద్దరునిర్మాణమునకు దేశీయ సంస్థానము లెటుల తోడ్పడగలవో గ్రహించుటకు, మైసూరు దివానుగారి ప్రసంగమంతయు తోడ్పడు చున్నవి. ఈ విషయమై మైసూరుసంస్థాన మంతకు నెక్కువ శ్రద్ధవహించి, హిందూదేశము నందలి మిగిలిన భాగములకు మార్గదర్శకమగు గాక యని కోరెదము.

లాయడు జార్జిగారు: లిబరలుపక్షము

బ్రిటీషు లిబరలుపక్షము చిక్కులలో పడినది. పక్షనాయకులగు లాయడు జార్జి గారు వీరిని సమచిత్రించి మందలించిరి. మే మిదివరకు చెప్పినట్లు, లిబరలు పక్షమునందలి మూడుచీలిక లేర్పడినవి. ఇంతకుపూర్వము రెండుచీలిక లుండెడివి. లిబరలుపక్షములో కొందరు లాయడు జార్జిగారిపితృవును నిరాకరించి, జాతీయ ప్రభుత్వమునందు చేరిరి. ఇట్టి తిరుగుబాటుదార్లకు పైమనుగారు నాయకులుగ నుండిరి. కొంతకాలము గడచిన పిమ్మట, లిబరలుపక్షమువారు తమ తప్పును గ్రహించిరి. జాతీయ ప్రభుత్వము వాణిజ్యరక్షణమునవలంబించిన నిశ్చయించె ననుభూతి వీరి కేర్పడెను. కాని, ఎట్లెట్లులో సమాధానము గుడిరెను. లిబరలుపక్ష మంతయు, ఈ విషయమై వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించుటకును, వ్యతిరేకముగ వోటు వేయుటకును, అవకాశ మొసంగబడెను. కాని లాభమేమి? వీరిమొరలు అరణ్యరోదము లయ్యెను. జాతీయ ప్రభుత్వమువారు కన్నరెట్టి పక్షమునకు ముఖ్యమగు వాణిజ్యరక్షణమును, సామ్రాజ్య వాణిజ్యభిమానమును ఏ తిరుగు నయినను కొనసాగించిన నిశ్చయించిరి. అట్లావా బడంబడికతో లిబరలు పక్షమంతయులకు విశేషదయ మయ్యెను. బడంబడికను మరికొంతకాల మాపివైచుటకు లిబరలుపక్షములకు కోరియుండిరి. కాని వీరికోర్కె నిరాకరింపబడెను. అందుచే నర్ హార్ బర్డు సామ్యాయక ప్రభుత్వము తమ మంత్రివర్గములకు రాజీనామా నిచ్చిరి. కాని, పైమను ప్రభుత్వము లు మాత్రము ఏ తిరుగునయినను తమ పదవుల నంటియుండుటకు నిశ్చయించిరి. పైమనుగారు ప్రచ్ఛన్న కన్నరెట్టి పక్షనాయకు డని తెలిసినవిషయమే యగుటచే, వీరి వైఖరి ఆశ్చర్యము గలిగించలేదు. కాని, రాజీనామానిచ్చిన మంత్రు లయినను ప్రభుత్వపరికూలపక్షముగా నేర్పడి ప్రతిఫలించిన నిశ్చయించక అట్లావా బడంబడిక విషయమున దప్ప మిగిలిన విషయము లన్నిటియందును ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. ఇట్టి వైఖరిని ప్రతికూలపక్షమునందున్న లాయడు జార్జిగారు సహించరయిరి. ఇందు వలన లిబరలుపక్షమునందు మూడుచీలిక లేర్పడెను. మొదటిచీలికకు పైమనుగారు నాయకులుగ నున్నారు. వీరు జాతీయ ప్రభుత్వమునందే నిలిచియున్నారు. రెండవ చీలికకు రాజీనామా నిచ్చిన మంత్రులగు నర్ హార్ బర్డు సామ్యాయక గారు నాయకులుగ నున్నారు. వీరు వెలుపల ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటింప దలపెట్టియు జార్జిగారు నాయకులుగ నున్నారు. వీరు ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటింప దలపెట్టియు న్నారు. రాజీనామా నిచ్చిన మంత్రులు, తమ చర్యను సమర్థించు కొనుచు, అట్లావాబడంబడికను నిరసించి, లిబరలు

పక్షమును పునరుద్ధరింపదలపెట్టి, లాయడు జార్జిగారిని గూడ ఈ సభకు ఆహ్వానించిరి. కాని, లాయడు జార్జిగారిందుల కంగీకరింప రయిరి. రాజీనామా నిచ్చిన మంత్రులు వాణిజ్యముకములనే గాక, ప్రభుత్వమువారి ఇతర చర్యలను గూడ నిరసింపచున్నారు. తాము సభకు రావనిరి. రాజీనామా నిచ్చిన మంత్రులు జాతీయ ప్రభుత్వవిధానమునకు తోడ్పడుట తప్పని యంగీకరించి పశ్చాత్తాపము జూపుచో, అట్టివారిని టేముంచుటకు లాయడు జార్జిగారు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కాని, వీరిని వీరులవలె అభినందించుటకు మాత్రము లాయడు జార్జిగారు సమ్మతించమనిచాటిరి. లాయడు జార్జిగారి ప్రకటనము, కొంత మొరటుగ నున్నను, దూరాలోచన లేకుండ ప్రభుత్వమున చేరిన మంత్రుల కీమాత్రము మందలించు జరిగినగాని లిబరలుపక్షమును సరియగు పద్ధతులపై పునరుద్ధరించుటకు సాధ్యపడదు. ఏకారణముచే నయిన నేమి, బ్రిటీషుపక్షముల వారు, తమ మూలసూత్రములను విడనాడి, డిప్లొమెటరీకొరకు ఎట్టిమార్గముల ననుసరించుట కయినను సిద్ధపడి, రాజకీయజీవితమును కలుప మొనర్చిరి. లాయడు జార్జిగారి దిద్దపీఠి కొనసాగ గూడదని, ఖండితముగ చెబుచు, రాజకీయవ్యవహారములలో నింతకాలమునుండియు పాల్గొనక దూరముగ నున్నారు. మంత్రులవర్గముల నర్ సామ్యాయక ప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చి నందులకు, లాయడు జార్జిగారును సంతోషించుచున్నారు. కాని, ప్రభుత్వవిధానము సంతోష నిరసింపచున్నారు. ప్రయోజన ముండదని, వీరియు ద్వేష్యము. ఆయుధవిస్త్రసము విషయమును గూడ జాతీయ ప్రభుత్వము వారు విశాలభావము జూపలేదని, లాయడు జార్జిగారు చెప్పిరి. హిందూదేశము పట్ల జాతీయ ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించిన విధముగూర్చి లాయడు జార్జిగారి యభిప్రాయపడినో తెలియకున్నది. మొదట జాతీయ ప్రభుత్వ మేర్పడునని తెలిసినపుడే, లాయడు జార్జిగారు లిబరలు పక్షములును దానియందు చేరవలదని, మందలించి యుండిరి. లిబరలుపక్షమునకు ముఖ్యమగు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము సురక్షితముగ నుండదనియు, త్వరలో దీనికి భంగము కలుగుననియు, వీరు మందలించియుండిరి. తుదకు లాయడు జార్జిగారి యాహ్వానే నిజమయ్యెను. స్వేచ్ఛా వాణిజ్య మంతరించినది. లాయడు జార్జిగారు తెలిపినట్లు, హెచ్చువాణిజ్య సుంకముల నవలంబించు దేశములలో ఇంగ్లండు ఒకటి యయినది. ఇట్టిదనిస్థితిని గొనితెచ్చిన పూర్వమంత్రులను తా నెటుల అభినందింపగలనని, లాయడు జార్జిగారు రడుగుచున్నారు. పైమనుగారి నొక్కరినేనిందించి లాభములేదనియు, జనీవానభలో సామ్యాయక గారు గూడ పాల్గొని రనియు, లాయడు జార్జిగారు నిందించుచున్నారు. లాయడు జార్జిగారి మందలించుముక్క నిజమగునట్లమును గ్రహించి, లిబరలుపక్ష ప్రముఖులు వారి నాయకత్వముక్రింద చేరి తమ సూత్రములకు భంగము కలుగని రీతిని నడుచుచో, స్వపక్షమును పునరుద్ధరించి దానిని సామ్యముగ పునాదులపై నుంచగలుగుదురు.

బ్రిటీషుమంత్రులు: హిందూదేశము నిన్నటిదినము బ్రిటీషు మంత్రులు హిందూదేశముగూర్చి విచారించినదియు, తత్ఫలకుపూర్వము మంత్రివర్గమునందలి ఇండియాకమిటీవారు గూడరియు, తెలియచున్నది. వీరినిర్ణయ మెటులుండునో తెలియదు గాని, హిందూదేశపరిపాలనము విషయమున జాతీయ ప్రభుత్వము వారు తీరినలోపముల గావించినది, ప్రజ్ఞా

లంగీకరింపక తీరదు. మితవాదనాయకులు గూడ వీరివైఖరి నేపగించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమువలన గలిగిన పూనా-బడంబడికను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రామోదించి, తమ నిర్ణయమును మార్చుకొనవలెను, మహాత్ముని పూర్తిగ విడుదలచేసి వారితో రాజ్యాంగసమ్మన్య గూర్చి సంప్రతించి పరిష్కరించుకొనుట కనినధర్మమై యుండెడిది. ఈవిషయమై సమాధానము గుడుచ్చుటకు, మితవాదనాయకు లగు నప్రూ, జయకరు, కుంజ్రాప్రభృతులు ప్రయత్నించగ, మహాత్మునితో ముచ్చటించుటకు గూడ వారి కవకాశములు తొలగింపబడెను. ఇట్టి చర్య దూరాలోచన లేని పని యనియు, మహాత్మునితో సంప్రతించుట కెల్లరకు పూర్తి సౌకర్యముల నొనగవలయుననియు, మితవాదనాయకులు విన్నవించుచున్నారు. హిందూమహాత్మునియ సమ్మత పరిష్కారమగుటకుగూడ మహాత్మునిసహాయ మవసరమనియు, వారిని వదలిపెట్టవలయు ననియు, షేకతాల్ ప్రభృతులు గోరుచున్నారు. ఆంగ్లో-హైందవపత్రికలు గూడ మహాత్ముని విడుదలను కోరుచున్నవి. ఇంగ్లండులోని బ్రిటీషు ప్రముఖులును గోరుచున్నారు. హిందూదేశమునందు వివిధసంఘముల వారును కోరుచున్నారు. అస్పృశ్యతా నివారణయత్నములు సఫలమగుటకు, మహాత్ముని సహాయ మవసరమని హిందూనాయకులు తెలుపుచున్నారు. హైందవరాజ్యాంగసమ్మన్య పరిష్కరించుటకు, మహాత్ముని విడుదల యత్నవసరమని, వివిధపక్ష రాజకీయనాయకులు గోరుచున్నారు. మహాత్ముడు లేకుండ, లండనులో జరుగజోయెడి రాండుటేబిలు సమావేశముద్వారా, హైందవసమ్మన్య పరిష్కారమగునను సమ్మతము, తత్ఫలకాహ్వానింపబడినవారి కయినను కలుగకున్నది. ఇట్టిస్థితిలో బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారి కనినధర్మము, మహాత్మునే గాక, కాంగ్రెసు ప్రముఖులందరను వదలిపెట్టి, నిర్బంధవిధానమును విడనాడి, సమాధానమున కనుకూలవాతావరణమును వ్యాపింపజేయుట, ప్రభుత్వమువారి కనినధర్మము. అటుల గావించక, చర్చిలోగారి నందేశమును వీరనునరించుచో, హిందూదేశస్థితి మరింత విషమ మగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

సయ్యదుమహమ్మదుగారిపితృవు

మహమ్మదియులకు డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగా రిసమయమున గావించిన పితృవు చాల ముఖ్యమయినది. రాజీసూచనలు హిందువులనుండి రావలెనను వాదమును వీరంగీకరించుటలేదు. ఏలన జిన్నాగారు సూచించిన పదునాల్గువరకులను ప్రభుత్వమువారు రిదివరకే తిరస్కరించుచుండుటచే, వానినిగూర్చి పట్టుదల సూపుట వ్యర్థమని వీరితలంపు. మహమ్మదియ ప్రముఖులు ప్రత్యేకలాభముల గూర్చిన తమ అతివాదమును విరమించి, దేశసౌభాగ్యమునకు ను జాతీయ సామ్యమునకును భంగకరము గానిరితిని హిందువులతో రాజీ కంగీకరింపవలెనని, సయ్యదు మహమ్మదుగారు కోరుచున్నారు. కొంతమంది హిందూనాయకులు తొందరపడి ముందుగానే విమర్శించినను, మహమ్మదియులు సమాధానభావము జూపుచో అట్టివారు గూడ త్రోవకు వచ్చెద రనియు, తమ యుద్ధమమును గాంధీమహాత్ముడు ఆశీర్వదించి యుండుటచే భీతి శెంద నవసరము లేదనియు, వీరు ప్రకటించిరి. ఈసమయమున వివిధ సంఘములవారును, భారతజాతీయభావమునకును, దేశ సౌభాగ్యమునకును భంగకరము కాని విధమున,

తమ సాంఘికభిమానమును జూపవలసి యున్నది. అంతియగాని, దేశభివృద్ధికి భంగకర మగు రీతిని, ప్రత్యేకసాంఘిక లాభములను వాంఛించుచో, విభేదవాదులు వీనిని కొంతవరకు ప్రోత్సహించినను, ఇందువలన తమ సంఘమునకుగాని, దేశమునకుగాని, శాశ్వతలాభము గలుగదనియు, మీదమిక్కిలి తీరనిహాని గలుగుననియు, గ్రహించవలయును. ఇట్టి సందర్భములలో సయ్యదు మహమ్మదుగారి మందలించుట పరికించి అన్ని సంఘములవారును దేశభివృద్ధికై కలసి పాటుపడుట అవసరకర్తవ్య మగుచున్నది.

నానారాష్ట్ర సంఘము:

వ్యభిచారనిషేధము నానారాష్ట్ర సంఘమువారు, స్త్రీలను పిల్లలను వ్యభిచారవృత్తికి దింపుటను నిషేధించుచు, వివిధ ప్రభుత్వములవారును చట్టముల గావించవలెనని, తిర్మానించి నటుల నేటివార్తలు చెబుచున్నవి. ఇట్టి శాసనము లన్ని దేశములలో నేర్పడుచో, వ్యభిచారవృత్తిలో దింపుటకుగాను పాటుపడుచున్న వారికి అవకాశము చాలవరకు దొలగును. వీరు గూడ శిక్షార్హు లగుదురు. ఈవిషయమై నాగరిక దేశములలో అనుకూలాభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. చెన్నరాజధానిలో గూడ వ్యభిచార నిషేధ శాసనము నిర్ణయపడినది గాని, దానిని చెన్ననగరములో మాత్రమే ముందుగా వర్తింపజేయుటకు తలపెట్టబడెను. చెన్నపురిలో వ్యభిచారమే వృత్తిగా గలవారికి ప్రోత్సాహము తగ్గినను, నగరేతర ప్రదేశములలో గూడ నిట్టి కట్టుదిట్టము లేర్పడుట యవసరము. నానారాష్ట్ర సంఘము వారి తీర్మానము, వివిధ దేశముల ప్రభుత్వముల వారిని నిషేధచట్టముల గావించుటకు పురికొల్పుచో, చాల మేలు గలుగును. హిందూదేశమున గూడ నిందువలన అనుకూలస్థితి ప్రబలి, వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములును చట్టముల గావించుటకు వీలగును. నానారాష్ట్ర సంఘము వారి తీర్మానమును అందలిసభ్యు లెంతవరకు గౌరవించి, ఆచరణలోనికి తెచ్చుదనో చూడవలయును.

జర్మను శాస్త్రజ్ఞుని డిప్లొమము

సంబంధసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించి, గణిత శాస్త్రములో నేమి, తత్వ శాస్త్రములో నేమి, అద్భుతముగా మార్పు గావించి, అద్భుతము డని పేర్కొంచిన ఈస్టన్ మహాపండితుడు అమెరికాలోని డ్రిస్సుటనులో గణిత శాస్త్రమును ప్రకృతి శాస్త్రమును నేర్పుటకు ఉపాధ్యాయుడుగా నియమింపబడెననియు, వీరు అక్కడనే నివసించుచు మాతృదేశ మగు జర్మనీని ప్రతినంతర్వరము ఒకపర్యాయము చూచివచ్చుటకు వెడలుచుందురనియు, నేటివార్తలు చెబుచున్నవి. ఈస్టన్ మహాపండితుడు వివిధ ప్రకృతి శాస్త్రములందే గాక, తత్వ శాస్త్రమునందు గూడ ఆరితేరినవారు. వీరు అహింసావాది యనియు, గాంధీమహాత్మునిస్థానములను ప్రేమించువారిలో వీరొకరనియు తెలిసినవిషయమే. ఇట్టి మహాపురుషుని అమెరికా రావించి, వారి ద్వారా శాస్త్రవిద్యను బడయుటవలన, అమెరికనులు బాగుపడినను, ఇట్టివారి ద్వారా జ్ఞానము బడయులాభమును జర్మనీ కోల్పోయియుండుట మాత్రము, మిగుల కోచనీయము.

భర్తృకార్యములలో జూదము

ఇంగ్లీషు వైద్యాలయములను మత్తము గుట్టపునంచెముల బోలు బాదములను ఏర్పాటుజేయుటకు జరిగిన ప్రయత్నముల పట్ల కాంటరుబరీ ఆర్గివిషచ్చగారు తమ అసమ్మతిని వ్యభిచారముగ చెబుచున్నారు.

(స్వ. చి. కంఠి.)

